

2 juni 2019 Herdenking Kindertransporten Nationaal Monument Kamp Vught

Wat ga ik dit jaar hier vertellen, vroeg ik mezelf af. Weet u, lieve mensen, ieder jaar weer komen we hier bijeen. Ieder jaar weer min of meer hetzelfde publiek, dezelfde toewijding van de organisatoren. Ieder jaar weer dezelfde dramatische proclamatie, dezelfde kadiesj, dezelfde plek, hetzelfde monument, dezelfde periode van het jaar, dezelfde kinderen die werden vermoord.....maar, zo vroeg ik mij af, is mijn overpeinzing ook ieder jaar dezelfde?

Ik ben door mijn toespraken gaan bladeren. In de eerste jaren van ons samenzijn stond volledig centraal de nagedachtenis aan onze kinderen. Hun namen hoefden we eigenlijk nog niet te noemen, en ze werden ook niet voorgelezen, want er waren nog velen die ze zich herinnerden:

Nazaten, broertjes of zusjes, neven of nichten. Het kadiesj stond centraal, het gebed voor hun zielenrust.

Maar dan, heel langzaam, jaar na jaar, bespeur ik in mijn overpeinzing een groeiende pijn en zorg. Ik ben bang, en benoem dat ook, dat ons jaarlijkse samenzijn verwatert tot een plechtige devote reünie en de moord op onze kinderen verwordt tot een geschiedenisboek met een les uit een grijs verleden. De brute moord verplaatst zich naar de achtergrond en op de voorgrond meer en meer de waarschuwing: dit mag nooit weer geschieden. Terwijl de kinderen van de kindertransporten, onze kinderen, gedegradeerd worden tot lesmateriaal. Jaar na jaar, toespraak na toespraak, maak ik me hierover meer zorgen.

Maar dan, dwars door de serene en doodse stilte van ons samenzijn, schreeuwde een fietsende voorbijganger: *Heil Hitler!* Ik liet me niet afleiden, ik vervolgde mijn toespraak, ik gaf de vloek geen ruimte. Maar die ene onverwachte vloek herhaalde zich hier tijdens de 2 minuten stilte op 4 mei, vermenigvuldigt zich en wordt een stuk realiteit die een dreigende en een levensgevaarlijke brug slaat tussen het *toen* van de Kindertransporten met het *nu* van het snel en dramatisch oplevend antisemitisme. Het is geweldig dat vandaag het fietspad door de politie is afgesloten om te voorkomen dat.....Maar het is belachelijk dat het nodig is. De geschiedenis wordt steeds *minder* geschiedenis

Over precies een week is het Sjawoe'ot – het Wekenfeest. De dag waarop meer dan 3300 jaar geleden bij de berg Sinai het Joodse volk tot een volk

werd en daarmee het antisemitisme was geboren. Het Joodse volk, en met hen de gehele mensheid, ontving van G'd de Thora, de Bijbel.

De vertaling van het woord *Thora* is *aanwijzing*. Ieder verhaal, iedere zin, ieder woord en zelfs ieder letter bevat een les.

Bereesjiet – in den beginne- schiep G'd de hemel en de aarde, is de eerste zin van de Thora. Maar de eerste letter, de *beet*, bevat de allereerste en meest primaire les.

De letter *beet* bestaat uit een plafond, een muur en een bodem. Als ik in dat bouwwerk sta kan ik slechts één kant op. Ik kan naar rechts, richting de Bijbeltekst. Ik kan lezen en begrijpen wat er na *den beginne* is geschied.

Maar als ik linksaf wil, loop ik tegen een muur op. Wat er *vóór den beginne* was en is, de Eeuwige en de eeuwigheid, kan ik niet vatten, niet en nooit!

De gruwelijke moord op onze kinderen van de Kindertransporten zullen we nimmer kunnen begrijpen en iedere poging om het te verklaren is gedoemd te mislukken. Proberen te verklaren is a waste of time! Ik stel geen enkele poging in het werk om de Kindertransporten ook maar enigszins te plaatsen. We moeten het onaanvaardbare aanvaarden!

Maar als ik van dat niet begrijpen en ook niet willen begrijpen ben doordrongen, dan moet ik verder en moet ik gaan leren, de Thora bestuderen. Naar rechts is de *beet* namelijk zonder muur, open.

En dus? Wat doen wij eraan om herhaling van de Kindertransporten te voorkomen? Het is een zegen als de zieke zijn ziekte kan aanvaarden.

Klopt! Maar ten alle tijde moet de zieke toch naar de dokter.

Wat doen wij eraan om de uiterst besmettelijke ziekte, het antisemitisme, de kop in te drukken? Wij mogen een herhaling van de Kindertransporten onder geen beding toelaten! Wij moeten waarschuwen, maatregelen nemen, kinderen confronteren met het toen omwille van het nu. Educatie!

Onderwijs over de gaskamers op alle scholen en zeker ook bij inburgeringscursussen. Alle krachten moeten gebundeld worden: nooit weer een Auschwitz en een Kamp Vught! Nooit weer de Kindertransporten! En ook nooit toelaten dat op scholen kinderen hun stoel omdraaien als een gastdocent, overlevende van de Shoah, spreekt over de Jodenvervolgingen.

Maar de Kindertransporten van toen kunnen we slechts met gelatenheid aanvaarden. We spreken een gebed uit voor de zielenrust van *onze kinderen, mijn broertjes en zusjes!*

Binyomin Jacobs, *opperrabbijn*

Inter Provinciaal Opper Rabbinaat

Postbus 7967, 1008 AD Amsterdam T 020 3018495 F 020 3018491 E rabbinaat@ipor.nl
Het Rabbinaat omvat: Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Flevoland,
Noord-Holland (m.u.v. Amsterdam), Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg